

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

FACTORS AFFECTING ACADEMIC ADMINISTRATION FOR SCHOOLS UNDER SAKAE0 PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

หยกกัลยา จันท์พวง¹, นิษรา พรสุริวงษ์²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Yokkanlaya Chanphuang¹, Nissara Pronsurivong²

Faculty of Education, North Bangkok University

Corresponding Author E-mail : yokkanlaya.chan@northbkk.ac.th¹, nissara.pr@northbkk.ac.th²

(Received : February 5, 2026; Edit : February 19, 2026; accepted : February 19, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ 4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของยามานะ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 305 คน โดยวิธีการการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์สถิติการถดถอยแบบ Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = .882$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลของสถานศึกษามีทั้งหมด 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X3) ($=.296$) ด้านงบประมาณ (X4) ($=.213$) ด้านครูผู้สอน (X2) ($=.259$) และด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี (X6) ($=.221$) ซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้งสองตัวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้นจึงสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y = .676 + .254x_3 + .180x_4 + .223x_2 + .181x_6$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $ZY = .296x_3 + .213x_4 + .259x_2 + .221x_6$

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, ปัจจัยที่ส่งผล, สถานศึกษา

Abstract

This study aimed to (1) examine the level of factors affecting academic administration of schools, (2) investigate the level of academic administration in schools, (3) examine the relationship between academic administration and its influencing factors, and (4) identify factors influencing academic administration under the Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 305 teachers, determined using Yamane's formula. The sample was selected through multistage sampling and simple random sampling using the lottery method. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using statistical software. The statistical techniques included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that both the influencing factors and academic administration were at a high level. A high positive correlation was found between the influencing factors and academic administration at the .01 level of statistical significance ($r = .882$). Four variables were identified as significant predictors of academic administration. Ranked in order of predictive importance, these variables were parents and community involvement (X3) ($\beta = .296$), teachers (X2) ($\beta = .259$), instructional media, materials, equipment, and technology (X6) ($\beta = .221$), and budget (X4) ($\beta = .213$). These variables were used to construct prediction equations in both raw score and standardized score forms.

Forecasting equations in raw scores $Y = .676 + .254x_3 + .180x_4 + .223x_2 + .181x_6$

Forecasting equations in standard form $ZY = .296x_3 + .213x_4 + .259x_2 + .221x_6$

Keywords: Academic Administration, Influencing Factors, Schools

ความเป็นมาและความสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้การพัฒนาการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ระบบการศึกษาไทยจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทดังกล่าว โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ควบคู่กับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่เน้นการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าวในระดับสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัย “การบริหารงานวิชาการ” ซึ่งเป็นภารกิจหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) ดังนั้น ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการจึงมีได้ขึ้นอยู่กับกระบวนการดำเนินงานเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับ “ปัจจัยสนับสนุน” หลายประการที่เอื้อต่อความสำเร็จ

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง และภาวะผู้นำทางวิชาการในการขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศภายใน และระบบประกันคุณภาพ 2) ด้านครูผู้สอน ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ด้านผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน 4) ด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญต่อการดำเนินโครงการทางวิชาการและการพัฒนานวัตกรรม 5) ด้านอาคารสถานที่ ซึ่งเอื้อต่อสภาพแวดล้อมและบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ และ 6) ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ซึ่งสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

เมื่อพิจารณาในบริบทของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งกำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 117 โรงเรียน พบว่ายังมีข้อจำกัดบางประการในการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สะท้อนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2567 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ สถานการณ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการพัฒนางานวิชาการจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยแวดล้อมและทรัพยากรสนับสนุนอย่างรอบด้านและเป็นระบบ

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยเชื่อมโยงปัจจัยทั้ง 6 ด้านกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา และยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ตาม นิตยา แสนสุข (2556: 7) วนิดา เย็นประโคน (2557: 39) แก้วกล้า สุวรรณโพล, สันติ บุณยะชาติ, และน้ำฝน กันมา (2560: 85-100) ดาราวรรณ กลั่นเขตร์การณ (2561: 62) ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ (2562: 85) อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562: 27) กรรณิกา ปารณิ เพชรสีช่วง (2561: 65) กัลยิญา ทองหัตถา (2565: 34) สมาน อัสวภูมิ (2553: 397) กระทรวงศึกษาธิการ (2563: 39) ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมี 6 ปัจจัยได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ 5) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และ 6) ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา และเนื้อหาขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียน 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา 4) การนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีดังนี้

ตัวแปรต้น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

1. ด้านผู้บริหาร
2. ด้านครูผู้สอน
3. ด้านผู้ปกครองและชุมชน
4. ด้านงบประมาณ
5. ด้านอาคารสถานที่
6. ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี

ตัวแปรตาม

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียน
3. การวัดและประเมินผลการศึกษา
4. การนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองและชุมชน งบประมาณ อาคารสถานที่สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. ปัจจัย ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,274 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการคำนวณของยามาเน่ (Taro Yamane. 1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 305 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม และวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครูผู้สอน 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ 5) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ 6) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) และบุญชม ศรีสะอาด (2560: 103) ได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายความว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับมาก

3 หมายความว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปานกลาง

2 หมายความว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับน้อย

1 หมายความว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำนวน 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียน 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา 4) การนิเทศภายในสถานศึกษา 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มีรายละเอียด ดังนี้

5 หมายความว่า มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายความว่า มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

3 หมายความว่า มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

หมายความว่า มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

หมายความว่า มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้ออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับการวิจัย โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2. นำความรู้ที่ได้จากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้ครอบคลุมเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่า IOC ได้ค่า $IOC = .80-1.00$

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลอง (Try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α - Coefficient) ของครอน

บาค ได้ค่า = .958

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นที่ 5 มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปสอบถาม ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 จำนวน 305 คน เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านผู้บริหาร (X_1)	3.98	.654	มาก	6
2. ด้านครูผู้สอน (X_2)	4.04	.625	มาก	4
3. ด้านผู้ปกครองและชุมชน(X_3)	4.09	.628	มาก	1
4. ด้านงบประมาณ (X_4)	4.05	.661	มาก	3
5. ด้านอาคารสถานที่ (X_5)	4.04	.638	มาก	5
6. ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี (X_6)	4.05	.657	มาก	2
รวม	4.04	.568	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.04,S.D.= .568) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.09,S.D.= .628) รองลงมา คือ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.05,S.D.= .657) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผู้บริหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.98,S.D.= .654) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (y_1)	4.09	.600	มาก	3
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียน (y_2)	4.09	.587	มาก	2
3. การวัดและประเมินผลการศึกษา (y_3)	4.08	.613	มาก	4
4. การนิเทศภายในสถานศึกษา (y_4)	4.07	.627	มาก	5
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (y_5)	4.06	.622	มาก	6
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา(y_6)	4.02	.657	มาก	7

7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (y_7)	4.12	.660	มาก	1
รวม	4.08	.539	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = .539) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = .660) รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = .587) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = .657) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_t	Y_t
X_1	1							
X_2	.721**	1						
X_3	.656**	.775**	1					
X_4	.697**	.736**	.830**	1				
X_5	.696**	.716**	.752**	.830**	1			
X_6	.619**	.659**	.783**	.770**	.771**	1		
X_t	.830**	.868**	.905**	.919**	.900**	.871**	1	
Y_t	.676**	.787**	.830**	.800**	.792**	.788**	.882**	1

จากตาราง 3 พบว่า มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (r = .882) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทางบวก

1.1 ด้านผู้บริหาร (x_1) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง (r = .676) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ด้านครูผู้สอน (x_2) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .787) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ด้านผู้ปกครองและชุมชน (x_3) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .830) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ด้านงบประมาณ (x_4) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .800) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.5 ด้านอาคารสถานที่ (x_5) มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .792) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี (x_6) มีมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง (r = .788) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธี Stepwise

ตัวแปร	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา				
	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.676	.102		6.651**	.000
X ₃	.254	.044	.296	5.743**	.000
X ₄	.180	.039	.213	4.580**	.000
X ₂	.223	.038	.259	5.884**	.000
X ₆	.181	.039	.221	4.689**	.000

R = .890 Adjusted R2 = .7900 SE(est.) = .247 F = 286.832** Sig = .000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X₃) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านงบประมาณ (X₄) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านครูผู้สอน (X₂) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี (X₆) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .890 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.00 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .247

โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลของสถานศึกษามีทั้งหมด 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X₃) ($\beta = .296$) ด้านงบประมาณ (X₄) ($\beta = .213$) ด้านครูผู้สอน (X₂) ($\beta = .259$) และด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี (X₆) ($\beta = .221$) ซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้งสองตัวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้นจึงสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .676 + .254x_3 + .180x_4 + .223x_2 + .181x_6$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .296x_3 + .213x_4 + .259x_2 + .221x_6$$

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = .882$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลของสถานศึกษามีทั้งหมด 4 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X₃) ($\beta = .296$) ด้านงบประมาณ (X₄) ($\beta = .213$) ด้านครูผู้สอน (X₂) ($\beta = .259$) และด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี (X₆) ($\beta = .221$) ซึ่งเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้งสองตัวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้นจึงสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .676 + .254x_3 + .180x_4 + .223x_2 + .181x_6$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = .296x_3 + .213x_4 + .259x_2 + .221x_6$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญวรัตน์ ชูปัญญา(2567) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สงขลา ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา ศรศิริ(2567) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา นิมพันธ์(2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ระดับของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนและการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ อธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2562) ที่ระบุว่าคุณภาพ ความรู้ ความสามารถ และเจตคติของครู ตลอดจนการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กรรณิกา อรรถชัยยะ (2565) ที่ชี้ให้เห็นว่าสื่อ เทคโนโลยี และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญา ศรศิริ (2567) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา นิมพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาผู้เรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานและเป้าหมายของสถานศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีัญญา จอกสุวรรณ (2566) ที่ระบุว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติ กลไกการดำเนินงาน และระบบสารสนเทศที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน การติดตามผล การส่งเสริม และการรายงานผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ญาดา สุทธิ (2566) ที่กล่าวว่ากระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินงานภายใต้นโยบายหลักสูตรและนโยบายระดับประเทศ โดยส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด พร้อมการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และนำผลการดำเนินงานและการประเมินมาใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ญฐิตา งามตา (2561) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายใน การจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ อีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของ ญาดา สุทธิ (2566) ที่ระบุว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา นิมพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ

บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับวิจัยของ ณัฐธิดา งามตา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 สหวิทยาเขตอิงโขงผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผ่านการสนับสนุนทรัพยากรสภาพแวดล้อม และกิจกรรมทางการศึกษา ซึ่งเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีญญา จอกสุวรรณ (2566) ที่ระบุว่าสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการศึกษาที่เหมาะสม จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ปกครองและชุมชน ในการร่วมวางแผน สนับสนุน และกำกับติดตามการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ พิรญาณ แร่ทอง (2565) ที่เน้นว่าความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุนสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ขณะเดียวกันความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการดำเนินงานด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กรรณิกา อรรถชัยยะ (2565) ที่กล่าวว่าความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีญญา จอกสุวรรณ (2566) ที่ระบุว่าความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้การพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน

4. ผลของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X3) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านงบประมาณ (X4) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านครูผู้สอน (X2) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี (X6) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .890 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้รวมกันสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.00 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .247 สอดคล้องกับงานวิจัยของ การสร้างสมการพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งมีปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (X3) ปัจจัยด้านผู้บริหาร (X1) ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ (X5) และปัจจัยด้านครูผู้สอน (X2) ที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ .865 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .75 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกรรณิกา อรรถชัยยะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสมการพยากรณ์ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต 1 มี 4 ปัจจัย คือ ด้านอาคารสถานที่ (x5) ด้านครูผู้สอน (x2) ด้านผู้ปกครองและชุมชน (x3) และด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา (x6) ตามลำดับสามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 71 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรและกิจกรรมทางการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน และเอื้อต่อการบรรลุเป้าหมายของการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ณัฐธิดา งามตา (2561) ระบุว่าปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนหมายถึงการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยการส่งเสริมสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ และการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนสอดคล้องกับแนวคิดของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) เน้นว่าปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผ่านการมีส่วนร่วมในการวางแผน สนับสนุนทรัพยากร และส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษา ซึ่งเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและการบรรลุเป้าหมายด้านวิชาการ ทั้งนี้ ปัจจัยด้านครูผู้สอนยังเป็นองค์ประกอบสำคัญ

ต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเช่นกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) ที่กล่าวว่าครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนงานวิชาการ โดยอาศัยความรู้และความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพในการวางแผน จัดการเรียนรู้ และติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กรรณิกา อรรถชัยยะ (2565) ที่ระบุว่าครูผู้สอนที่มีวิสัยทัศน์ทางวิชาการ มีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จของงานวิชาการของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรวางแผนและกำหนดนโยบายด้านอาคารสถานที่ โดยจัดให้อาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเพียงพอ สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. สถานศึกษาควรบริหารจัดการ ดูแล และบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีความปลอดภัย และสามารถใช้อย่างคุ้มค่า เพื่อสนับสนุนการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
3. สถานศึกษาควรวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้เรียน พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผน และจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้
4. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยกำหนดนโยบายสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารสถานศึกษากับผลลัพธ์ทางการศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2550). **แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562**. กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563). **นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรณิกา อรรถชัยยะ. (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภูเก็ต** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- กรรณิกา ปารณิ เพชรสีช่วง. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ.**
- กัลยิญา ทองหัตถา. (2565). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ.**
- แกร่งกล้า สุวรรณะโพล, สันติ บุรณะชาติ, & น้ำฝน กันมา. (2560). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา**. วารสารการบริหารการศึกษา, 11(2), 85–100.
- ณัฐธิดา งามตา. (2561). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 36 สหวิทยาเขตตองโขง** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ดาราพรรณ กลิ่นเขตรการณ. (2561). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ.**
- ดวงแข มานะปรีชางามเลิศ. (2562). **บทบาทผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ.**
- ธัญวรัตน์ ชูปัญญา. (2567). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิตยา แสนสุข. (2556). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา ศรีศิริ. (2567). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุทัยธานี ชัยนาท** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พิรญาณ แร่ทอง. (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพะเยา เขต 1** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สมาน อัศวภูมิ. (2553). **การบริหารการศึกษา**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมุทร ชำนาญ. (2559). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุกัญญา นิมพันธ์. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9** วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- Leithwood, K. (2006). **Teacher working conditions that matter: Evidence for change**. Elementary Teachers' Federation of Ontario.
- Weller, L. D. (1999). **The principalship: A reflective practice perspective**. Prentice Hall.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An introductory analysis** (3rd ed.). Harper & Row. Row.